

celebra la cinquena edició del Col·loqui Internacional «Problemes i mètodes de la història de la Llengua», centrat en aquesta ocasió en els «Models lingüístics d'Europa». Aquestencontre, de periodicitat biennal, és organitzat per Institut de Llengua i Cultura Catalanes de la Universitat de Girona, i proposa als especialistes que s'hi congreguen una reflexió de caràcter teòric i metodològic a l'entorn d'alguns aspectes determinats que condicionen generalment la trajectòria històrica de les diferents llengües romàniques. La singularitat d'aquest col·loqui, d'accés restringit per al públic en general, és que no s'hi admeten comunicacions ni presències efímeres, i que s'intenta fomentar el debat espontani entre els investigadors que hi assisteixen amb regularitat, a partir de l'exposició d'unes ponències encarregades prèviament per l'organització. Així, en aquest darrer col·loqui es pretenia reflexionar a l'entorn dels diferents models de relació lingüística que se succeeixen històricament en l'espai cultural europeu, i doncs, determinar quines claus interpretatives se'n desprenen per aplicar-les a l'anàlisi particular de cada una de les llengües de l'àmbit romànic.

Van encarregar-se dues ponències introductòries, de caràcter metodològic, als professors Christianne Marchello-Nizia (École Normale Supérieure Fontenay/Saint Cloud): «*L'état actuel des modèles théoriques utilisés actuellement en histoire de la langue et en linguistique diachroniques*», i José Enrique Gargallo (Universitat de Barcelona): «*Les llengües romàniques (quines i quantes?) segons la romanística de l'últim terç de segle*». Les quatre ponències restants, encomanades als professors József Herman (Universitè degli Studi di Venezia), Francesco Sabatini (Universitè degli Studi Roma III), Dieter Messner (Salzburg Universitè) i Jean-Michel Eloy (Universitè d'Angers), havien d'analitzar en particular diversos moments històrics i episodis significatius en l'articulació dels diferents territoris lingüístics d'Europa i en la projecció externa d'algunes de les llengües en qüestió.

Malauradament, per problemes de salut, a darrera hora el professor Herman no va poder assistir al col·loqui, i es va substituir la seva intervenció, que havia de centrar-se en l'etapa de la

romanització i de la consolidació del llatí com a vehicle “universal” de cultura, per una visita guiada a les ruïnes de la ciutat romana d’Empúries, on va tenir lloc, a més, una conferència del professor Josep M. Nolla, historiador, arqueòleg i exdirector de les excavacions, amb el títol: «*Del món ibèric al món romà: esbós d’un procés històric de gran complexitat*». Les ponències dels professors Sabatini («Diversità geolinguística e forse unificanti nella storia linguística d’Italia»), Messner («La proyección del español a partir del Renacimiento») i Eloy («Langues et politiques linguistiques dans l’Europe actuelle»), així mateix, van suscitar, igual que les dues primeres, un debat ric i profund entre els assistents, que van fer un balanç prou satisfactori d’aquest col·loqui, terminat, com ja és tradicional, amb un sopar de cloenda a l’hotel Almadrava de Roses.

Els textos de les ponències debatudes a Girona, després que siguin revisats degudament pels seus autors i traduïts al català, seran publicats en un volum, tal com ja s’ha fet amb els textos presentats a les anteriors edicions d’aquestencontre. Justament, en el marc del col·loqui d’enguany va tenir lloc la presentació del volum corresponent al col·loqui del 1997, que tractava els diversos «Àmbits de la codificació» de les llengües. Van intervenir-hi com a ponents els professors Josep M. Nadal (Universitat de Girona), Bernard Cerquiglini (Institut de la Langue Française), Paolo Trovato (Università degli studi di Ferrara), Juan Ramón Lodares (Universidad Autónoma de Madrid), Henry Boyer (Université Paul Valéry de Montpellier) i Nicola de Blasi (Università degli Studi Federico II de Nàpols). Aquest llibre, publicat com els anteriors per l’editorial Quaderns Crema, ha estat editat a cura de Francesc Feliu i Cristina Juher, i porta el títol de *La invenció de les llengües nacionals* (Barcelona, Quaderns Crema, Assaig, 1999). [F. F.]